

บทที่ 5

ปฏิกริยาต่อต้านลัทธิเสรีนิยม ค.ศ. 1815-1848

ภายหลังการหมดอ่านขององุปถัณฑ์ไปเลียนไปในปี ค.ศ. 1815 แล้วอิทธิพลของลัทธิเสรีนิยมซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิวัติฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1789 ก็เริ่มอ่อนกำลังลงและถูกแทนที่โดยพลังของกลุ่มอนุรักษ์นิยมซึ่งมีความพยายามที่จะนำเอากฎหมายในระบบอนุรักษ์ให้กลับมา มีอำนาจดังเช่นในอดีต ดังจะเห็นได้จากการรวมพลังของกลุ่มอนุรักษ์นิยม ในระหว่างการประชุมที่กรุงเวียนนาและในระหว่างปี ค.ศ. 1815-1848 ซึ่งถือเป็นสมัยแห่งการมีอำนาจทางการเมืองของแมตเตอร์นิคในยุโรป (METTERNICH SYSTEM) เพราะในช่วงระยะเวลาดังกล่าว แมตเตอร์นิคสามารถผลักดันให้ออสเตรียเข้าไปมีบทบาทเด่นในการเมืองทั้งภายในกลุ่มรัฐเยอรมันและภายในแคว้นอิตาลี

แมตเตอร์นิค (PRINCE KLEMENS VON METTERNICH ค.ศ. 1773-1859) เกิดในครอบครัวขุนนางในแคว้นไรน์แลนด์ จึงทำให้เขามีแนวคิดทางการเมืองไปในทางอนุรักษ์นิยม ในปี ค.ศ. 1806 แมตเตอร์นิคได้รับตำแหน่งเอกอัครราชทูตออสเตรียประจำราชสำนักของจักรพรรดินโปเลียนในฝรั่งเศส ต่อมาได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นเจ้าชาย (PRINCE) ในปี ค.ศ. 1813 ซึ่งก่อนหน้านี้แมตเตอร์นิคได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศออสเตรียตั้งแต่ปี ค.ศ. 1809 และแมตเตอร์นิคได้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไปจนถึงปี ค.ศ. 1821 ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีควบไปกับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศไปจนหมดอีกครั้งในปี ค.ศ. 1848

แมตเตอร์นิคเป็นผู้ที่มีความมุ่งพัฒนาภูมิภาคและกลุ่มนี้ ดังนั้นเขามีความคิดของแมตเตอร์นิคที่ชัดเจน คือยกป้องสิทธิและอิสระที่ชนกลุ่มนี้ได้รับเพื่อจะเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง ซึ่งความคิดของแมตเตอร์นิคที่เป็นไปใช้กับความคิดของพวกรุกข์นิยม ส่วนใหญ่ในเวลานั้น ชนกลุ่มนี้มีความคิดว่ากลุ่มนี้เป็นสถาบันเก่าแก่ที่เคยมีมาในยุโรป ดังนั้นชนกลุ่มนี้จึงต้องปฏิรูปตามแบบแผนและนบรัฐมนตรีมีความเดิมซึ่งเคยถือปฏิบัติสืบทอดกันมาในอดีตเพื่อให้ชนกลุ่มนี้มีชีวิตเหมือนกับที่เคยเป็นอยู่ในยุคก่อนปี ค.ศ. 1789 โดยการยึดมั่นอยู่กับกลุ่มราชสำนัก และกลุ่มข้าราชการซึ่งถือเป็นกลุ่มชนชั้นผู้ปกครอง

การที่แมตเตอร์นิคได้สูญเสียเด่นอย่างไว้กับกลุ่มชนชั้นสูง จึงทำให้เขามีหัวหน้าที่ไม่ดี ท่องบวนการเสรีนิยมซึ่งก่อตัวมาจากการเหตุการณ์การปฏิวัตินองค์กรรัฐอเมริกาและการปฏิวัติในฝรั่งเศส แมตเตอร์นิคคิดว่าชนกลุ่มนี้จะต้องรับผิดชอบต่อผลของการเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสังคมอันนองเลือดและความทุกษ์ที่ได้รับจากสังคม ข้อเรียกร้องของบวนการเสรีนิยมที่ต้องการเสรีภาพ และต้องการรัฐบาลที่มาจากผู้แทนปวงชนโดยกลุ่มชนชั้นกลางบางกลุ่มจะเป็นตัวการทำลายอีนาของกลุ่มชนนาางซึ่งเคยมีอีนาจำนวนมากตั้งแต่แมตเตอร์นิคจึงประนามการกระทำของพวกเสรีนิยมซึ่งแมตเตอร์นิคคิดว่าเป็นพวกที่พยายามจะปลุกระดมกลุ่มชนชั้นต่ำให้ก่อการมาเป็นศัตรูกับกลุ่มชนชั้นสูงซึ่งเป็นกลุ่มชนชั้นผู้ปกครอง

หัวหน้าในการเมืองของแมตเตอร์นิค

นอกจากหัวหน้าที่ไม่พอใจต่อการกระทำของบวนการเสรีนิยมแล้ว หัวหน้าในทางการเมืองยังกลับทำให้แมตเตอร์นิคเกิดความหวาดกลัวท่องบวนการเสรีนิยมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อกลุ่มเสรีนิยมได้เสนอแนวคิดต่อตินแคนในยุโรปกลางที่จะให้ประชาชนแต่ละเชื้อชาติมีสิทธิในการจัดตั้งรัฐบาลและสามารถกำหนดโชคชะตาของตนเอง ในการเลือกผู้ปกครองหรือรับอนุการปกครอง ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้กลุ่มชนชั้นสูงออกจากภาระมีอีนา และยังจะเป็นการนำเอากำเนิดมาสู่อาณาจักรของสเตรีย

อาณาจักรออสเตรีย

อาณาจักรออสเตรียมีพื้นที่กว้างใหญ่และถูกปกครองโดย ราชวงศ์แซปเบิร์ก มาเป็นเวลาช้านาน ราชวงศ์แซปเบิร์กได้ใช้วิธีการขยายอีนาใจในอดีตโดยการทำสังคม และโดยวิธีทางการทูต อาณาจักรออสเตรียยังประกอบไปด้วยกลุ่มชนหลายเชื้อชาติซึ่งเข้ามาอยู่ร่วมกันภายใต้การปกครองของ พวกเยอรมัน ซึ่งมีจำนวนเพียง 1 ใน 4 ของจำนวนประชากรที่มีอยู่ทั้งหมด ชนกลุ่มต่างๆ ที่อยู่ร่วมกันอยู่ในอาณาจักรออสเตรียประกอบไปด้วย พวกแมกยาโรห์หรือพวกอังการเรียน (MAGYAR OR HUNGARIAN) ซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ที่ได้เข้าไปปกครองชั้นการี นอกจากนี้ก็มี พวกเชค (CZECH) ซึ่งอาศัยอยู่ในโบฮีเมีย (BOHEMIA) และโมราเวีย (MORAVIA) พวกอิตาเลียน (ITALIAN) พวกโปแลนด์ (POLE) พวกยูเครเนียน (UKRAINIAN) พวกสโลวีน (SLOVENE) พวกโคราช (CROAT) พวกเซอร์บ (SERB) พวกรูธีเรียน (RUTHERNIAN) และ พวกรูเมเนียน (RUMANIAN)

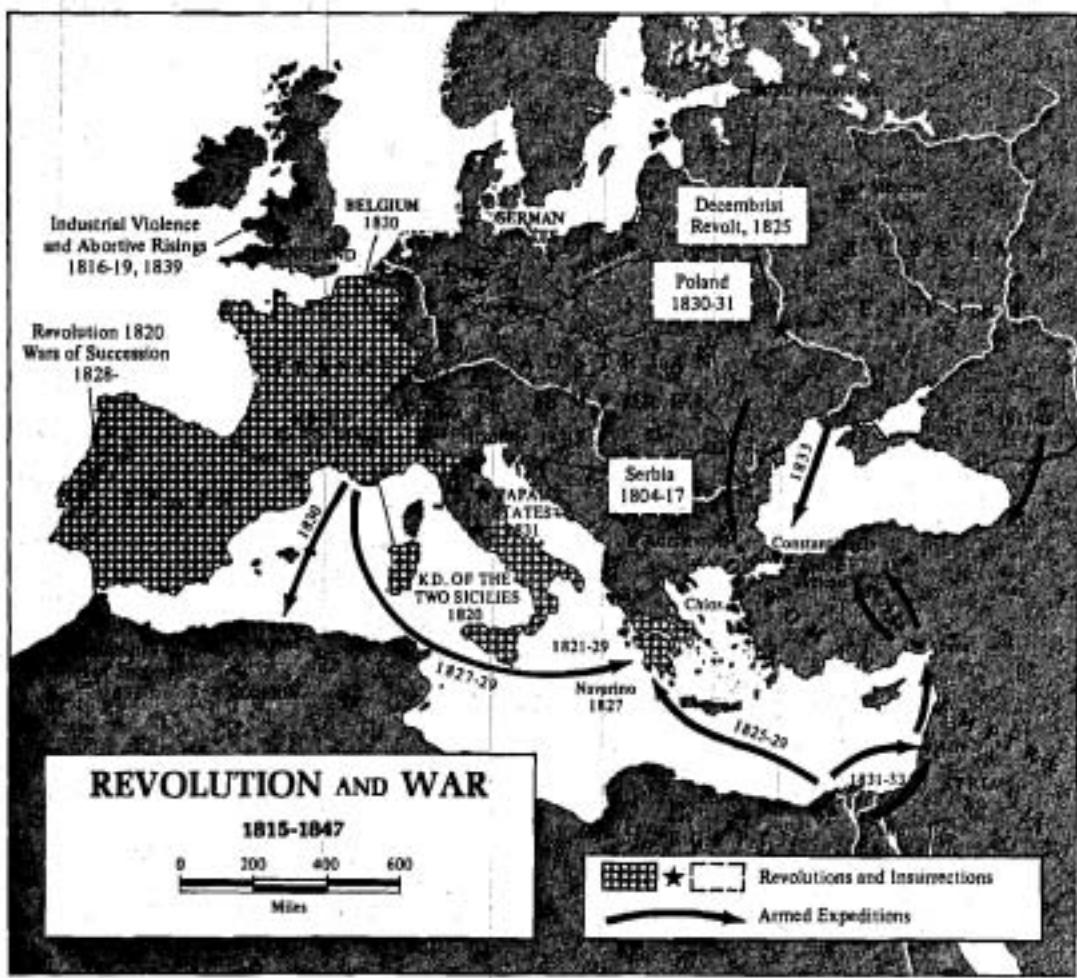
ชนกถุ่มน้อยส่วนใหญ่เป็น พากเสื้อสายสลาฟ (SLAV) ซึ่งอาศัยอยู่อย่าง
กระฉับกระเจาอย่างในอาณาจักรออสเตรีย แต่ถูกปกครองโดยกถุ่นชนเพียงสองกลุ่มคือ
เยอรมัน กับ อังกฤษเรียน ในบางพื้นที่จะมีกถุ่นชนต่างเชื้อชาติอย่างชาวอาหรับอยู่รวมกัน
ซึ่งลักษณะของความหลากหลายของกถุ่นชนเชื้อชาติต่างๆ จึงทำให้ออสเตรียได้รับประโยชน์
จากจำนวนประชากรและพื้นที่อันกว้างใหญ่ อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนที่สำคัญที่เกิดขึ้นใน
เวลาเดียวกันคือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในระหว่างกถุ่นชนเชื้อชาติต่างๆ เหล่านี้ จากลักษณะ
ที่เกิดขึ้นดังกล่าว จึงทำให้แม้แต่เครื่องนิคหัวดักล้วต่ออิทธิพลของขบวนการเสรีนิยมและ
อิทธิพลของลักษณะชาตินิยมที่กำลังขยายตัวเข้ามาในอาณาจักรออสเตรีย เพราะอาจเป็น¹
ช่วงก่อให้เกิดการปฏิวัติขึ้นเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในสหราชอาณาจักรและฝรั่งเศสซึ่งอาจส่งผล
ต่อการต่อสู้ทางอาณาจักรออสเตรีย'

ความหวาดกลัวของแมตเตอร์นิคและผู้ปกครองกถุ่นชนรักนิยมต่อการขยายตัว²
ของขบวนการเสรีนิยมและลักษณะชาตินิยม จึงทำให้กถุ่นชนดังกล่าวเข้าไปมีบทบาทในการ
ประชุมที่กรุงเวียนนาจนถายมาเป็นกถุ่นที่ได้วางนโยบายระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านขบวนการ
เสรีนิยมและขบวนการชาตินิยม ดังนั้นภายหลังการประชุมที่กรุงเวียนนาจึงสุดลง ญี่ปุ่นจึงสถาปนา³
เป็นเวทีของการต่อสู้ระหว่างกถุ่นชนรักนิยมและกถุ่นเสรีนิยม

ขบวนการเสรีนิยมในศตวรรษเยอรมัน

ในปี ค.ศ. 1815 นักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ ในศตวรรษเยอรมันได้ร่วมกันจัดตั้ง⁴
สมาคมบูร์เชนชาฟท์ (BURSCHENSCHAFT) ขึ้นเพื่อส่งเสริมการรวมชาติและเผยแพร่
หลักการเสรีนิยม ในปี ค.ศ. 1817 นักศึกษามหาวิทยาลัยเจนา (JENA) ได้ร่วมกันจัดงาน⁵
ฉลองที่ปราสาทวาร์ทเบิร์ก (WARTBURG) ในแคว้นไวมาร์ (WEIMAR) เพื่อเป็นการ
ฉลองที่ มาร์ติน ลู瑟 (MARTIN LUTHER) ได้ประกาศแยกตัวออกจากนิกายคาಥอลิก
เป็นเวลาครบรอบ 300 ปี และยังเป็นการระลึกถึงเหตุการณ์สองครั้มที่ทำกับนโปเลียนที่
สมรภูมิไทร์ชิกในปี ค.ศ. 1813 ซึ่งชาวเยอรมันถือเป็นสองครามปลดปล่อยศตวรรษเยอรมัน
จากอำนาจของฝรั่งเศส งานฉลองครั้งนี้ได้มีการปักธงชาติการปกครองในระบอบเก่า
และได้มีการทำลายสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของการปกครองในระบอบเก่า

¹John P. McKay, et al., *A History of Western Society* (Vol. II, Boston : Houghton Mifflin Company, 1983), PP. 802-805

การปฏิวัติและสหภาพในยุโรปปี ค.ศ. 1815-1847 ที่มา Europe, 1815-1914

สมาคมเด็กหนุ่มแห่งเยอรมัน

ในปี ค.ศ. 1818 นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 14 แห่งในดินแดนเยอรมันได้มาร่วมประชุมกันที่มหาวิทยาลัยเจนา และได้ร่วมกันจัดตั้ง สมาคมเด็กหนุ่มแห่งเยอรมัน (DEUTSCHE BURTSCHENSCHAFT) ซึ่งโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะรวมชาติเยอรมันเข้าด้วยกัน ภายใต้การปกครองในระบอบเฟอร์นิยมและได้มีการประกาศใช้สืบต่อ แสดง เหลือเชื่อให้เป็นสี ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสมาคม

การปราบปรามขบวนการเสรีนิยมในดินแดนเยอรมัน

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1819 นักหนังสือพิมพ์ปฏิกริยาเชือสายรัสดิเชียช้อ คอทเซบิว (AUGUST VON KOTZEBUE) ซึ่งชอบเขียนบทความเหงาเหยียและถากถางแนวความคิดเสรีนิยมของสมาคมเด็กหนุ่มแห่งเยอรมัน ได้ถูกนักศึกษาหัวรุนแรงป่าชาย แมตเตอร์นิก จึงถือเป็นโอกาสที่จะก่อจัดขบวนการเสรีนิยมจึงออกประกาศ กฤษฎีกาแห่งเมืองคาร์ลสbad (CARLSBAD DECREES) ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1819 โดยบังคับให้บุคคลสมาชิกเด็กหนุ่มแห่งเยอรมัน ให้มีการตรวจสอบมหาวิทยาลัยและหนังสือพิมพ์อย่างเข้มงวด ต่อมาเมื่อพวກเสรีนิยมได้ก่อการจลาจลขึ้นในปี ค.ศ. 1820 แมตเตอร์นิกจึงสั่งให้ปราบปรามความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง มีผลทำให้พวกเสรีนิยมในดินแดนเยอรมันถูก加以เป็นพวกนอกรุกษามา พวกเสรีนิยมในดินแดนเยอรมันจะกลับมาเมืองทบทวนการเมืองอีกครั้งในปี ค.ศ. 1848²

การปฏิรูปที่เกิดขึ้นในควบสมุทรน้อยข่าน

ดินแดนส่วนใหญ่ในควบสมุทรน้อยข่านได้ถูกผนวกเข้ากับอาณาจักรออตโตมัน ตั้งแต่ตอนปลายยุคกลาง อิทธิพลของการปฏิรูปฟรังเศสและอิทธิพลของการขยายอำนาจของโนโปเลียน ได้กระตุ้นความรู้สึกชาตินิยมให้เกิดขึ้นในควบสมุทรน้อยข่าน

² อัรยา โภมลากาญจน์และคณะ, สารานุกรมตะวันตก (กรุงเทพฯ : บริษัท ประชารัตน์ จำกัด, 2528), หน้า 383-384.

การปฏิวัติของเซอร์เบีย

เซอร์เบีย (SERBIA) เป็นอาณาจักรใหญ่ที่มีมาตั้งแต่ยุคกลาง แต่ต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของพวกราช (TURK) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1389 และในที่สุดก็ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอตโตมัน ความรู้สึกชาตินิยมของพวกราชเซอร์บได้ถูกกระตุ้นขึ้นเมื่อ คาราดจอร์จ เพโตรวิค (KARADJORDJE PETROVIC) ผู้มีฉายาว่า BLACK GEORGE ได้ก่อการปฏิวัติขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1805-1806 แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ จนกระทั่งเข้าถูกเนรเทศและถูกฆ่าตายในเวลาต่อมา

มิลอส ออบเรโนวิค (MILOS OBREROVICH) ผู้มีฉายาว่า PRINCE OF SERBIA ในอดีตเคยเป็นคู่แข่งขันทางการเมืองของคาราดจอร์จมาก่อน ในเวลาต่อมาได้รับการสนับสนุนจากราษฎรเซียจันกลามาเป็นผู้นำของชาวเซอร์บ ได้ทำการต่อสู้ขับไล่ยานาชาติ พวกราชออกจากเซอร์เบียจนกระทั่งครุกบินยอมให้เซอร์เบีย มีการปักครองตนเองในปี ค.ศ. 1830 แต่ก็ยังคงต้องส่งบารอนการให้นักองค์สูตต้านแห่งครุก เซอร์เบียได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 1878³

สหภาพปราการาเอกราชกรีซ (THE GREEK REVOLT)

กรีซได้ถูกรวบเข้าอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรอตโตมันในตอนกลางศตวรรษที่ 15 แต่ต้องเสียชีวิตลงของคริสตศาสนานิกายกรีกยังคงอยู่ ขบวนการชาตินิยมกรีกได้เริ่มก่อตัวขึ้นภายหลังเกิดการปฏิวัติขึ้นในเซอร์เบียโดยได้รับการสนับสนุนจากราษฎรเซีย

ในปี ค.ศ. 1821 ได้เกิดการปฏิวัติขึ้นภายในกรีซ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศต่อประเทศมหาอำนาจในยุโรป เนื่องจากชาวกรีกเป็นคริสตเดียนน้อยโซดอกร์ ส่วนพวกราชเป็นมุสลิม รัฐเซียได้เข้าไปมีส่วนสนับสนุนต่อการปฏิวัติที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ เพราะรัฐเซียมีแผนการขยายอาณาจักรเข้าไปในอาณาจักรครุก แม้แต่คนเชื้อพญาيانก็ตัดกันไม่ให้ชาติมหาราชอาณาจักรในยุโรปเข้าไปมีบทบาทแทรกแซงต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาคสมุทรน้ำข้าม เนื่องจากว่าจะเป็นการท้าทายดุลแห่งอาณาจักรที่ได้ตอกย้ำไว้ในที่ประชุมที่กรุงเวียนนา

³Alan Palmer, *The Penguin Dictionary of Modern History* (Aylesbury : Hazell Watson & Viney Limited, 1983), P. 259.

ในระบบทรัพกรีซสามารถต่อสู้ได้โดยลำพังโดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากเพื่อนชาติ โดยมี ลอร์ดไบรอน (LORD BYRON) วีคันสำคัญชาวอังกฤษได้เข้าไปร่วมทำสังคมช่วยเหลือชาวกรีกจนกระทั่งเสียชีวิตไปในปี ค.ศ. 1824 การตายของลอร์ดไบรอน ได้ปลุกเร้าความสนใจในการต่อสู้ของขบวนการชาตินิยมกรีกต่อชาวบุโรปในที่อื่นๆ ต่อมาในปี ค.ศ. 1825 อิมบ์ภาบได้การนาของ เมไฮเมต อัล (MEHEMET ALI ค.ศ. 1769-1849) ได้เข้าช่วยเหลือตุรกีท่าสังคมกับชาวกรีก ทำให้ชาวกรีกต้องต่อสู้ป้องโcouดเดียวไปจนถึงปี ค.ศ. 1827

รัสเซียเป็นโอกาสอันดีที่จะได้รับประโยชน์จากการสังคมที่เกิดขึ้นจึงเข้าแทรกแซงโดยการประกาศสังคมกับตุรกี สังคมระหว่างรัสเซียกับตุรกี (RUSSO-TURKISH WAR) เกิดขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1828-1829 ทำให้อังกฤษและฝรั่งเศสเกรงภาระขยายอำนาจของรัสเซียเข้าไปในคาบสมุทรบอลข่านโดยลำพัง จึงต้องหันมาร่วมมือกับรัสเซียโดยการประกาศสังคมกับตุรกีและอิมบ์ ในที่สุดตุรกีก็เป็นฝ่ายพ่ายแพ้ จึงได้มีการทำสัญญาสงบศึกอาเครียโนเปล (TREATY OF ADRIANOPOLE) ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1829 โดยกรีซได้รับเอกสารจากตุรกี นับเป็นขัยชนะของขบวนการเสรีนิยมและขบวนการชาตินิยมที่เกิดขึ้นในคาบสมุทรบอลข่าน สังคมครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความย่อนแองใน การควบคุมอาณาจักรของอาณาจักรตุรกี⁴

การปฏิวัติในโรมาเนีย

ดินแดน มอลดาเวีย (MOLDAVIA) และ วาลลัคเซีย (WALLACHIA) หรือที่รู้จักกันในนามของ DANUBIAN PRINCIPALITIES เป็นดินแดนสำคัญที่ควบคุมเส้นทางเดินออกของแม่น้ำดานูบ (DANUBE) ที่ไหลลงสู่ทะเลเดือดา ดินแดนแห่งนี้ได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรอตโตมันมาตั้งแต่สมัยคริสต์ทศวรรษที่ 15 มอลดาเวียและวาลลัคเซียได้ก่อการปฏิวัติเพื่อแยกตัวออกจาก การปกครองของตุรกีพร้อมกับพวกกรีกแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ในขณะที่พวกกรีกกำลังก่อการปฏิวัติอยู่นั้น รัสเซียได้ถือโอกาสเข้ามายึดครองมอลดาเวียและวาลลัคเซีย มาไว้ในอำนาจจนถึงปี ค.ศ. 1834 โดยข้ออ้างที่ว่าตุรกีที่ค้างชำระค่าปฏิกรรมสังคมระหว่างรัสเซียกับตุรกีที่เกิดขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1828-1829

⁴William B. Willcox, *The Age of Aristocracy 1688 to 1830* (3rd ed; Massachusetts : D.C.Heath and Company, 1976), PP.267-271.

เมื่อมีการท้าสันติสัญญาสองศึกษาเครียโนเปลในปี ค.ศ. 1829 โดยดูร์กีบอนรับรองความเป็นเอกราชของกรีซ ได้กลับมาเป็นแรงกระตุนสำคัญที่จะทำให้ตินแคนโนลดาการ์ และวอตเตอร์เชียบ หลุดพ้นจากระบบแม็ตเตอร์นิก (METTERNICH SYSTEM) และจะเป็นการปูทางไปสู่การประการเอกสารอย่างสมบูรณ์ในฐานะของประเทศโรมาเนีย (RUMANIA) ในปี ค.ศ. 1877⁵

การปฏิวัติรัสเซียในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1825 (DECEMBRIST CONSPIRACY)

พระเจ้า沙ร์นิโคลัสที่ 1 (NICHOLAS I ค.ศ. 1825-1855) ทรงขึ้นครองบัลลังก์ ตีบต่องจากพระเจ้า沙ร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 ผู้เป็นพระ逝世ฐานในปี ค.ศ. 1825 ตึงแรกที่พระองค์ทรงประสมบดี การปฏิวัติเพื่อโคนันล้มรัฐบาลซึ่งเกิดขึ้นในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1825 โดยคนนายทหารในกรุงเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กโดยได้รับการสนับสนุนจากพวกขุนนางที่อยู่ทางตอนใต้ของรัสเซีย ในเวลาต่อมากรุ่นผู้ก่อการปฏิวัติได้เกิดความแตกแยกทางความคิด โดยบางกลุ่มต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบสาธารณรัฐ บางกลุ่มต้องการให้มีการปกครองในระบบคณาจัปปี้ดิย (OLIGARCHY) โดยให้พระเจ้า沙ร์นิโคลัสที่ 1 มีฐานะเป็นเพียงหุ่นเชิด บางกลุ่มต้องการให้ยกเลิกระบบทางสังคมที่ดิน แต่บางกลุ่มก็กลัวความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นจากพวกทาสติดที่ดิน อย่างไรก็ตามแผนการปฏิวัติได้ร่วงไปสู่ก่อการ ตำรวจดับ พระเจ้า沙ร์นิโคลัสที่ 1 จึงทรงสามารถปราบปรามการกบฏลงได้อย่างรวดเร็ว การกบฏที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ "ได้ส่งผลกระทบต่อการปกครองของพระเจ้า沙ร์นิโคลัสที่ 1 ในเวลาต่อมา เพราะมีผลทำให้พระองค์ทรงกล่าวเป็นผู้ครองปฎิกิริยา (REACTIONARY) มากกว่าที่พระ逝世ฐานของพระองค์ได้ทรงเคยปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังทำให้พระองค์ไม่ทรงเชื่อในความคิดเห็นใดๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวความคิดแบบเสรีนิยม"⁶

การปฏิวัติฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1830

เมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ 18 ถึงพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1824 เด่าน์ แหน่ง อาร์ตัวส์ (COUNT OF ARTOIS) พระอนุชาได้เสด็จขึ้นครองบัลลังก์สืบต่องามในฐานะของพระเจ้า

⁵Paul Bernstein and Robert W. Green, History of Civilization : Since 1548 (Vol.II, New Jersey : Rowman & Allanheld, 1976), PP.154-155.

⁶Palmer, The Penguin Dictionary of Modern History, P.96.

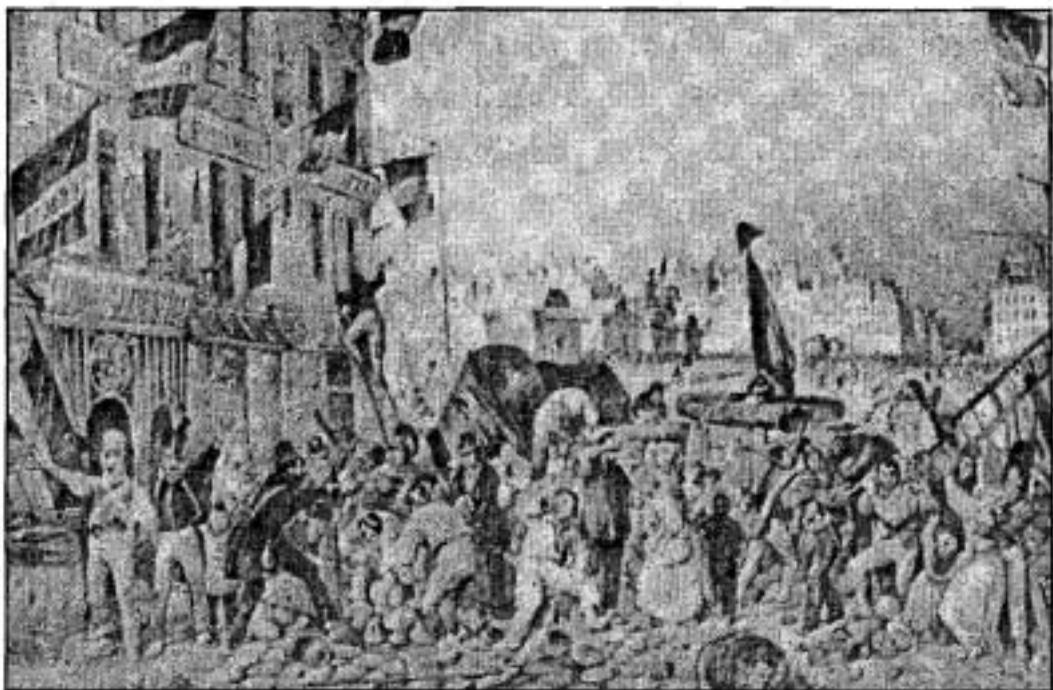
ชาลส์ที่ 10 (CHARLES X ค.ศ. 1824-1830) เคานท์ แห่งอาร์ดัวร์ เคยเด็กถี้กัยไปประทับอยู่ในประเทศอังกฤษเมื่อเกิดการปฏิวัติขึ้นในปี ค.ศ. 1789 พระองค์เสด็จกลับมาบังฟร็องเศสในปี ค.ศ. 1814 และได้กลับมาเป็นผู้นำของกลุ่มนิยมเจ้า (ULTRA-ROYALISTS)

ในปี ค.ศ. 1820 ได้เกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นเมื่อ ดู๊ก แห่ง แบร์ (DUKE OF BERRY) พระโอรสของเคานท์ แห่ง อาร์ดัวร์ ถูกฆาตกรรมโดยพวกรัฐบาล จึงมีผลทำให้พระเจ้า หลุยส์ที่ 18 ทรงเปลี่ยนนโยบายเอียงซ้ายทางการเมือง แต่ในปี ค.ศ. 1822 ทรงแต่งตั้งพวกรปฏิวัติให้ขึ้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และการส่งกองทหารฝรั่งเศสไปช่วยพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 7 แห่งสเปนต่อสู้กับพวกรเสรีนิยม

เมื่อเคานท์ แห่ง อาร์ดัวร์ ทรงขึ้นเป็นกษัตริย์ในฐานะของพระเจ้าชาลส์ที่ 10 พระองค์ทรงพยายามผลักดันให้ฝรั่งเศสหันกลับไปสู่การปกครองในระบบเบ้า โดยทรงดำเนินนโยบายใกล้ชิดกับศาสนาจักรซึ่งได้สูญเสียอำนาจไปในสมัยการปฏิวัติในฝรั่งเศส ให้กลับมา ทำหน้าที่ควบคุมทางด้านการศึกษา พระองค์ทรงให้ความช่วยเหลือแก่พวกรอพยพถี้กัยให้ได้รับเงินค่าตอบแทนจากการสูญเสียทรัพย์สินที่ถูกยึดไปในอดีตเป็นจำนวน 1,000 ล้านฟรังค์ ซึ่งเป็นเงินภาษีที่เก็บจากประชาชนฝรั่งเศส นอกจากนี้พระองค์ยังได้ทำการปลดนายทหารของตนไปเลียนออกจากตำแหน่ง ต่อมาในปี ค.ศ. 1827 ได้มีการตรวจเข้าห้องต้องพิมพ์อย่างเข้มงวด ถึงทั่วๆ ที่เกิดขึ้นได้สร้างความไม่พอใจแก่ประชาชนฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก สุดท้ายทรงตัดสินใจสละราชบัลลังก์ในปี ค.ศ. 1830 เพราะทำให้ฝ่ายค้านได้รับการเลือกตั้งเข้าสู่สภา เป็นจำนวนมาก⁷

ในปี ค.ศ. 1829 พระเจ้าชาลส์ที่ 10 ทรงแต่งตั้ง เจ้าชายโปลีแนค (PRINCE JULES OF POLIGNAC) สมาชิกกลุ่มนิยมเจ้า ซึ่งเป็นที่เกลียดชังของประชาชนฝรั่งเศสให้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยทรงหวังที่จะให้เจ้าชายโปลีแนคช่วยเพิ่มพูนการปกครองในระบบบูรณาญาธิคิจขึ้นมาใหม่ในฝรั่งเศส นอกจากนี้พระองค์ยังทรงขยายอำนาจ ของประเทศฝรั่งเศสโดยการส่งทหารเข้ายึด เมืองอัลจีเรีย (ALGIERS) ซึ่งเป็นรัฐในอาหรับข้างของทะเลจักรอตโตมาโนในแอฟริกาเหนือ ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของฝรั่งเศสได้สำเร็จในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1830

⁷Denis Richards, *Modern Europe 1789-1945* (5th ed; London : William Clowes and Sons Ltd., 1967), P.79.

การปฏิรัติในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1830 ในกรุงปารีส

กฎหมายการชั่งครุฑ์

พวกเสรีนิยมซึ่งเป็นฝ่ายค้านในสภาได้คัดค้านการขึ้นต่อศาลที่ดำเนินการตามที่นายกรัฐมนตรีของเจ้าชายโอลิแวนด์ โดยอ้างว่าผู้ที่ขึ้นต่อศาลที่ดำเนินการตามที่นายกรัฐมนตรีจะต้องผ่านความเห็นชอบโดยเสียงส่วนใหญ่จากวุฒิสภาเดียวกัน พระเจ้าชาลส์ที่ 10 จึงทรงประกาศยุบสภาในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1830 และจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ แต่ผลกลับปรากฏว่าฝ่ายรัฐบาลต้องสูญเสียเสียงสนับสนุนในสภาไปอีก 50 เสียง พระเจ้าชาลส์ที่ 10 จึงทรงประกาศภาวะฉุกเฉินในวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ. 1830 โดยการออก กฎหมายการชั่งครุฑ์ (ORDINANCES OF ST. CLOUD) ให้ยุบสภาและให้อุดหนุนผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งให้เหลือเพียง 25,000 คน และรัฐบาลได้เข้าควบคุมเรื่องภาพของหนังสือพิมพ์ พระเจ้าชาลส์ที่ 10 และเจ้าชายโอลิแวนด์คิดว่าประชาชนส่วนใหญ่กำลังตื่นตระหนักรับข่าวที่ได้รับจากเมืองอัลเจียร์คงจะยอมรับในกฎหมายฉบับนี้ แต่กลับปรากฏว่า อดอลฟ์ (ADOLPHE THIERS) และกลุ่มนักหนังสือพิมพ์ได้ช่วยกันปักธงชาติฝรั่งเศสให้ออกมานั่งรัฐบาล

การต่อสู้บนท้องถนนเริ่มขึ้นในวันที่ 29 กรกฎาคม ค.ศ. 1830 ทหารประจำการได้ก่อการกบฏและหันเข้าร่วมมือกับพวกปฏิวัติ ในที่สุดกรุงปารีสก็ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของฝ่ายปฏิวัติ พระเจ้าชาลส์ที่ 10 ทรงถอดราชสมบัติในวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1830 และเด็จลีกัยไปพำนักในอังกฤษหลังจากที่พระองค์ได้ทรงทำลายระบบการปกครองแบบเดิมๆ ของประชาชนซึ่งปรากฏอยู่ในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1814 และทรงผิดหวังที่จะฟื้นฟูการปกครองระบอบเก่าขึ้นมาใหม่ในฝรั่งเศส²

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการปฏิวัติ

ภายหลังการปฏิวัติพวกปฏิวัติได้เกิดการแยกยอออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. พวกที่ต้องการให้ฝรั่งเศสปกครองในระบอบสาธารณรัฐโดยให้นายพลอาสาฟ้าแยกขึ้นเป็นประธานาธิบดี

2. พวกที่ยังคงต้องการให้ฝรั่งเศสปกครองในระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ (CONSTITUTIONAL MONARCHY)

เสียงส่วนใหญ่ยังไม่กล้าเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบสาธารณรัฐ เพราะเกรงว่าจะถูกต่อต้านจากประเทศมหาอำนาจจากกลุ่มปฏิวัติริยา ดังนั้นก็ถึงผู้นำการปฏิวัติภายใต้การนำของ อิแซร์ ก็โซช์ ดาลแลร์ส์ และ ลาฟ้าแยด จึงไปเชิญ เจ้าชายหลุยส์ ฟิลิป ดุกแห่ง ออร์เลอองส์ (LOUIS PHILIP, DUKE OF ORLEANS) ผู้มีเชื้อสายราชวงศ์บูร์บอง และเคยมีบทบาทร่วมในการปฏิวัติใหญ่ให้ขึ้นดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งฝรั่งเศส ในฐานะของ พระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป (JULY MONARCHY) โดยพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป จะทรงปกครองในระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ ดังที่อิแซร์ได้กล่าวว่า

“พระเจ้าแผ่นดินบากเกต้า แต่ไม่ได้บากครอง”³

---

² น้ำเงิน บุญเปี่ยม, ยุโรปสมัยใหม่ ค.ศ. 1789-1914 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523), หน้า 112.

³ ประวัติศาสตร์ เรืองสกุล, ยุโรปสมัยใหม่ ค.ศ. 1789-1971 (พิมพ์ครั้งที่ 5 ; กรุงเทพฯ : พิระพัชนา, 2522), หน้า 81.

พระเจ้าวิลเลียมที่ 1

อิทธิพลของการปฏิวัติฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1830 ต่อตินแคนเนอร์แลนด์ ในยุโรป เบลเยียม

ในสมัยคหบดีที่ 16 ตินแคนเนอร์แลนด์ (NETHERLANDS) อุปถัมภ์ให้การปักครองของจักรวรรดิสเปน ต่อมานำตินแคนทางตอนเหนือได้ปฏิวัติแยกตัวเป็นเอกสารในฐานะของ สาธารณรัฐดัชท์หรือซอลแลนด์ (UNITED PROVINCES) ส่วนตินแคนทางตอนใต้ซึ่งรัฐบาลในนามของ SPANISH NETHERLANDS หรือ เบลเยียม ยังคงอยู่ภายใต้การปักครองของสเปนมาจนถึงคหบดีที่ 18 จึงถูกยกให้ไปอยู่ภายใต้การปักครองของออตเตอร์ย และได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น AUSTRIAN NETHERLANDS ในสมัยที่นำไปเขียนเรื่องยานพาณิชย์ซอลแลนด์และเบลเยียม ต่างก็ตอกย้ำภายใต้การปักครองของฝรั่งเศส ต่อมานำไปใช้ในการประชุมที่กรุงเวียนนาได้รวมเบลเยียมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของซอลแลนด์ซึ่งอยู่ภายใต้การปักครองของพระเจ้าวิลเลียมที่ 1 แห่งซอลแลนด์ การผนวกตินแคนด้วยกัน

มิจุคประมงที่ต้องการให้ออสเตรียนมีความมั่นคงและเข้มแข็งเพื่ออยู่ป้องกันภัยร้ายด้วยตัวของฝรั่งเศสในทางตอนเหนือ

ความแตกต่างระหว่างเบลเยียมกับออสเตรียน

การรวมเบลเยียมเข้ากับออสเตรียนโดยการประชุมที่กรุงเวียนนา เป็นการกระทำที่ไม่ได้คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างกันระหว่างสองประเทศ ทั้งนี้ เพราะชาวเบลเยียมเป็นพากเฟลมิช (FLEMISH) นับถือศาสนาไนกายคาಥอลิก มีภาษาและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับฝรั่งเศส มีระบบเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม มีประชากรประมาณ 3 ล้าน 5 แสนคน ส่วนชาวดัชท์เป็นพากทิวโทนิก (TEUTONIC) ดังนั้นจึงมีภาษาและวัฒนธรรมเป็นแบบเยอรมัน นับถือศาสนาไนกายคาลวินนิสม์ (CALVINISM) ซึ่งเป็นไปรษ檀นท์ มีระบบเศรษฐกิจขึ้นกับการเกษตรกรรมและการค้าโดยเฉพาะการค้าทางทะเล มีประชากรประมาณ 2 ล้านคน

ความไม่พอใจของชาวเบลเยียมที่ต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของพากดัชท์

ความแตกต่างทางด้าน ภาษา วัฒนธรรม ศาสนาและระบบเศรษฐกิจ จึงทำให้ประชากรทั้งสองกลุ่มเข้ากันได้ไม่ดีนัก พระเจ้าวิลเดียมที่ 1 ทรงปฏิบัติต่อเบลเยียม เช่น ทรงประกาศให้เบลเยียมใช้ภาษาดัชท์เป็นภาษาราชการ ทรงปฏิเสธที่จะให้ชาวเบลเยียมเพิ่มจำนวนผู้แทนในรัฐสภาทั้งๆ ที่ชาวเบลเยียมมีจำนวนประชากรมากกว่าชาวดัชท์ นอกจากนี้ ชาวเบลเยียมยังต้องถูกจราจรมากเป็นผู้แบกรับภาษีที่ไม่เป็นธรรมมากกว่าชาวดัชท์ที่ต้องเสียในเวลาเดียวกัน จึงทำให้ชาวเบลเยียมเกิดความรู้สึกไม่พอใจที่ต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของพากดัชท์

การปฏิวัติของชาวเบลเยียม

เมื่อเกิดการปฏิวัติฝรั่งเศสขึ้นในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1830 ได้ส่งผลกระทบต่อการเกิดความรู้สึกชาตินิยมขึ้นภายในกลุ่มชาวเบลเยียม ในวันที่ 25 สิงหาคม ค.ศ. 1830 จึงเกิดการปฏิวัติขึ้นใน กรุงบรัสเซลล์ (BRUSSELS) ซึ่งเป็นเมืองหลวง เพื่อขับไล่อำนาจของพากดัชท์ ในวันที่ 4 ตุลาคม ค.ศ. 1830 เบลเยียมจึงประกาศเอกราช หลังจากนั้น จึงจัดให้มีการประชุมสภาแห่งชาติขึ้นเพื่อจ้างรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้ประกาศใช้ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1831 มีลักษณะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับเสรีนิยม เพราะเปิดโอกาสให้มีการกระจุบ

สำนักงานการปักครองให้ห้องคืนได้มีโอกาสพากครองตนเอง และมีรูปการปักครองในระบบ
กษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ¹⁰

การประชุมเพื่อรับรองเอกสารเบลเยี่ยมที่กรุงลอนดอน

การปฏิวัติของชาวเบลเยี่ยมถือเป็นการละเมิดสนธิสัญญาเรียนนา ที่ทำไว้ในปี ค.ศ. 1815 ซึ่งอาจจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศมหาอำนาจเข้าแทรกแซง แต่ก็นับว่าเป็นความโขคติของชาวเบลเยี่ยม เพราะในเวลาเดียวกันก็ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองขึ้น ในไปแลนด์ จึงทำให้ รัสเซีย ออสเตรียและปรัสเซีย ต่างหันไปสนใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในไปแลนด์ ในขณะที่ ลорด ปาล์มเมอร์สตัน (LORD PALMERSTON) รัฐมนตรี ต่างประเทศคนใหม่ของอังกฤษ มีนโยบายเน้นอิสระเจ้าหน้าที่เบลเยี่ยมและต้องการที่จะ ยุติความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องการให้ประเทศมหาอำนาจกุ่มปฏิวิยาเข้าแทรกแซง อังกฤษจึงจัดการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาเบลเยี่ยมขึ้นที่กรุงลอนดอนในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1830 โดยมีรัสเซีย ออสเตรีย ปรัสเซียและฝรั่งเศส เข้าร่วมประชุม ที่ประชุมมีมติเห็นด้วย กันการที่จะให้เบลเยี่ยมได้รับเอกสาร จึงประกาศรับรองเอกสารและความเป็นกลาง (NEUTRALITY) ของเบลเยี่ยม ใน สนธิสัญญาลอนดอน (TREATY OF LONDON) ในเดือน พฤษภาคม ค.ศ. 1831

การประกาศรับรองเอกสารและความเป็นกลางของเบลเยี่ยม

พระเจ้าวิลเลียมที่ 1 ทรงปฏิเสธไม่ยอมรับการประกาศเอกสารและการแยกตัว ของเบลเยี่ยม พระองค์ทรงพยายามใช้กำลังเข้าบังคับเพื่อยืดเบลเยี่ยมกลับคืนมา ทำให้ อังกฤษกับฝรั่งเศสต้องเข้าแทรกแซงโดยเฉพาะลорด ปาล์มเมอร์สตัน ประกาศที่จะใช้ มาตรการรุนแรงต่ออยอแลนด์ จนในที่สุดอยอแลนด์ต้องยอมทำตามข้อเรียกร้องของอังกฤษ อังกฤษจึงจัดให้มีการลงนามในสัคยาบันในสัญญาที่ได้ทำไว้ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1831 เพื่อรับรองความเป็นเอกสารและความเป็นกลางของเบลเยี่ยมในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1832 โดยประเทศมหาอำนาจทั้งห้าคือ อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย ออสเตรียและปรัสเซีย ต่างก็ ร่วมให้สัตยาบัน (RATIFICATION) ยอมรับความเป็นเอกสารและความเป็นกลางของเบลเยี่ยม

¹⁰Richards, Modern Europe 1789-1945, PP.86-88.

ส่วนของแลนด์ย้อมรับความเป็นเอกสารและความเป็นกฎหมายของเบลเยียมตามสนธิสัญญา
ตอนตนในปี ค.ศ. 1839¹¹

พระเจ้าลิโอปอลที่ 1 กษัตริย์แห่งเบลเยียม

สถาปัตยนาคราชได้เดือด ดูก แห่ง เนมูร์ (DUKE OF NEMOURS) พระราชโอรส
องค์ที่ 2 ของพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ซึ่งเป็นกษัตริย์เบลเยียม จึงทำให้อังกฤษไม่พอใจที่จะ
เห็นเบลเยียมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝรั่งเศส ในที่สุดสถาปัตยนาคราชจึงเดือดเจ้าชายลิโอปอล
แห่ง แซก-โคเบิร์ก (LEOPOLD OF Saxe-COBURG) เจ้าชายเชื้อสายเยอรมันซึ่งได้รับ¹²
การสนับสนุนจากอังกฤษให้มาต่อรองสำหรับกษัตริย์ในฐานะของพระเจ้าลิโอปอลที่ 1
(ค.ศ. 1830-1863) นับเป็นกษัตริย์องค์แรกของประเทศเบลเยียม

โภแคนต์

โภแคนต์เป็นติดนั้นแต่น้ำที่เคยถูกแบ่งเป็น 3 ครั้งให้อยู่ภายใต้การปกครองของบรัสเซิล
อสเตรีย และรัสเซีย มาตั้งแต่สมัยครุฑาราชที่ 18 ในสมัยที่โนโภแคนต์เรืองอำนาจ โภแคนต์
ถูกจัดตั้งขึ้นเป็น แกรนด์ดัชชี แห่ง วอร์ซอ ภายใต้อิทธิพลของฝรั่งเศส การแบ่งโภแคนต์
ครั้งที่ 4 เป็นผลมาจากการประชุมที่กรุงเวียนนาในปี ค.ศ. 1815 ทำให้รัสเซียสามารถขยาย
อิทธิพลของไปทางภาคตะวันตกโดยได้รับติดนั้นแต่น้ำให้เป็นแค้วันวอร์ซอ ซึ่งรัสเซียได้
สถาปนาขึ้นเป็นประเทศโภแคนต์ โดยพระเจ้าชาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 ทรงมีฐานะเป็น
กษัตริย์แห่งโภแคนต์

พระเจ้าชาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 ทรงพยายามสร้างสันพันธ์ในครัวันติกับชาวโปล
โดยการเปิดโอกาสให้โภแคนต์มีการปกครองตนเอง มีรัฐธรรมนูญ มีสภากลางมีกองทัพ
ของตนเอง แต่พวกรักชาติชาวโปลก็ยังไม่พอใจที่ยังไม่ได้รับเอกสาร และไม่พอใจที่ติดนั้น
บางส่วนของโภแคนต์ยังคงถูกผูกไว้กับ ออสเตรีย ปรัสเซียและรัสเซีย

ภายหลังจากพระเจ้าชาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 1 ได้เสด็จขึ้นครองราชย์ อิทธิพลจากการ
ปฏิรัฐฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1830 ได้ส่งผลในการกระตุ้นความรู้สึกชาตินิยมขึ้นในโภแคนต์
พวกรักชาติชาวโปลได้ก่อความไม่สงบขึ้นในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1830 โดยหวังที่จะ
ได้รับความช่วยเหลือจากฝรั่งเศสแต่ก็ต้องผิดหวัง ขบวนการชาตินิยมของโภแคนต์เป็น

¹¹Bernstein and Green, History of Civilization : Since 1648, P.156.

ขบวนการของคนกลุ่มน้อยซึ่งประกอบไปด้วยทหารบางส่วนและพวกนักศึกษาจึงไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนทั่วประเทศ กองทัพรัสเซียได้เดินทัพเข้าสู่โปแลนด์ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1831 ขบวนการชาตินิยมชาวโปแลนด์ถูกปราบปรามอย่างรุนแรงและเกิดกองถอยตัวไปในที่สุด¹²

ติดแคนเยอรมันและติดแคนในแหลมอิตาลี

ผลการดำเนินการปฏิวัติฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1830 ที่มีต่อติดแคนเยอรมันและติดแคนในแหลมอิตาลี มีผลทำให้ขบวนการเสรีนิยมเริ่มการเคลื่อนไหวทางการเมือง

ในแหลมอิตาลี สมาคมคาร์บอนารี (CARBONARI-CHARCOAL BURNER) ซึ่งเป็นขบวนการลับของพวกภักดีมิครูนย์กลางอยู่ที่เมืองมิลัน (MILAN) และสมาคมลับอีน ๆ เช่นการเคลื่อนไหวในปี ค.ศ. 1831 เพื่อก่อความทุ่งทุายขึ้นในรัฐสันตะปาปา (PAPAL STATES) ปาร์มา (PARMA) และโมเดน่า (MODENA) แต่การเคลื่อนไหวดังกล่าวได้ถูกปราบปรามโดยօรสเตรีย

ส่วนในติดแคนเยอรมัน ผู้ปักครองแคว้นแซกโซนี (SAXONY) และ汉諾威 (HANOVER) ถูกขับวนการเสรีนิยมบังคับให้มีการประการใช้รัฐธรรมนูญ แต่ขบวนการเสรีนิยมได้ถูกแมตเตอร์นิกตั้งทัหารให้เข้าปราบปรามอย่างรุนแรงจนทำให้สถานการณ์เข้าสู่สภาวะปกติ

คาบสมุทรไอบีเรีย (IBERIAN PENINSULA)

ภายในประเทศสเปน เมื่อ พระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 (ค.ศ. 1833-1868) พระราชินี嫁ของพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 7 ผู้มีพระชนมายุ 3 พระชั้นชาเด็จขึ้นครองราชย์ ในปี ค.ศ. 1833 โดยมี พระนางมาเรีย คริสตินา พระราชนารดาทรงท่าน้ำที่เป็นองค์ผู้สำเร็จราชการ ขบวนการคาร์ลิส (CARLIST PARTY) ได้ก่อสองครามกลังเมืองขึ้นเพื่อจะสถาปนา เจ้าชายคาร์ลอส (CARLOS) พระอนุชาของพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 7 ขึ้นเป็นกษัตริย์สเปน

¹²Roger L. Williams, *A Short History of Europe Since Napoleon* (New York : John Wiley & Sons, Inc., 1972), P.34.

ส่วนภายในปอร์ตุเกส เจ้าชายมิเกล (MIGUEL) ได้ก่อการรัฐประหารเพื่อซิงบัลลังก์จาก พระราชินี มาเรีย เดอ สา กลอเรีย (MARIA DE LA GLORIA) ราชินีผู้ทรงพระเยาว์ของปอร์ตุเกส

ในเดือนเมษายน พ.ศ. 1834 สเปน และปอร์ตุเกสได้ร่วมเป็นพันธมิตรกับอังกฤษ และฝรั่งเศส เพื่อร่วมมือกันปราบปรามความวุ่นวายที่เกิดขึ้นทั้งในสเปนและปอร์ตุเกส ซึ่งมีผลทำให้เจ้าชายมิเกล บอกเพิกถอนการอ้างสิทธิในการขึ้นครองบัลลังก์ปอร์ตุเกส ส่วนเจ้าชายкар์โลสได้ถูกจับตัวส่งไปกักขังที่ประเทศอังกฤษ³

การปฏิรูปะบันรัฐสภากองอังกฤษ (PARLIAMENTARY REFORM)

ในขณะที่ขบวนการเสรีนิยมและขบวนการชาตินิยมกำลังต่อสู้กับกอุ่มอนุรักษนิยม ในประเทศต่างๆ บนภาคพื้นทวีปยุโรป ประเทศอังกฤษกลับไม่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นดังกล่าว ทั้งนี้เพราะอังกฤษได้มีการปฏิรูปอันสูงเรื่องไปในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 17 ก่อให้เกิดการกระจายอำนาจทางการเมืองไปสู่สถาบันต่างๆ ของอังกฤษ อย่างทั่วถึง แต่เมื่อเวลาผ่านไปถึงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 18 ความวุ่นวายก็เริ่มเกิดขึ้นในอังกฤษ ดังที่ศาสตราจารย์ มาร์ก เรียกว่า สมัยแห่งการปฏิรัติอุดหนกรอมของอังกฤษ⁴

การอพยพของประชาชัชนเข้าสู่เขตอุดหนกรอมใหม่ ได้ก่อให้เกิดชุมชนเมืองใหม่ ซึ่งยังไม่มีผู้แทนราษฎรที่จะเข้าไปท้าหน้าที่เป็นปากเสียงให้ในรัฐสภา เช่น แม่นาเชลเตอร์ เชฟฟิลด์ และเบอร์มิงแฮม เป็นต้น ในขณะที่เมืองที่มีผู้แทนราษฎรบางแห่งมีจำนวนประชากรลดลง แต่จำนวนผู้แทนราษฎรกลับยังคงมีจำนวนอยู่เท่าเดิม (The Pocket and Rotten Boroughs)

สิ่งที่รัฐบาลอังกฤษจะต้องทำการแก้ไข เป็นผลมาจากการข้อเรียกร้องของชาวอังกฤษ ส่วนใหญ่ที่ต้องการให้มีการปฏิรูปะบันรัฐสภา เช่น การกำหนดสิทธิในการออกเสียง เลือกตั้งให้มีความยุติธรรมยิ่งขึ้น เพื่อให้ชนชั้นกลางและพวกรัฐกรได้รับสิทธิในการเลือกตั้ง หรือการปรับปรุงแบ่งเขตเลือกตั้งขึ้นใหม่โดยการเพิ่มจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเมืองอุดหนกรอมที่เกิดขึ้นใหม่ สาเหตุที่ทำให้เกิดการเรียกร้องให้มีการ

³ ศดุรงค์ พันธุ์วงศ์, ประวัติศาสตร์สเปนยุคใหม่ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537), หน้า 192-193.

⁴ อัชญา โภนอุไรยุจน์, อารยธรรมตะวันตก, หน้า 400.

ปฏิรูประบบรัฐบาลกีเน่องมาจากการกลัวว่าอังกฤษจะเกิดการปฏิวัตินองเลือดเช่นเดียวกับที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศอื่นๆ ในยุโรป

โรเบิร์ต พีล (ROBERT PEEL ค.ศ. 1770-1850)

การปฏิรูปที่สำคัญที่รัฐบาลอังกฤษได้ทำไว้เป็นลำดับ เช่น ในปี ค.ศ. 1824 รัฐบาลได้ยกเลิกพระราชบัญญัติ COMBINATION ACTS โดยอนุญาตให้กรรมกรสามารถรวมตัวกันได้และยังให้สิทธิแก่พวกร่วมการในการจัดตั้งองค์กรกรรมการ

ในปี ค.ศ. 1829 รัฐบาลภายใต้การนำของ ตุ๊ก แห่ง เวลสิงตัน แห่งพรรคร็อตเตอร์ส (TORIES) ได้ประกาศผลงานที่สำคัญของ โรเบิร์ต พีล (ROBERT PEEL) ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยการเสนอรับประทานกฎหมายอาญาให้มีความเป็นธรรมยิ่งขึ้น และพีลยังเป็นผู้ก่อตั้ง ตำรวจนครบาลขึ้นในอังกฤษ¹⁵ ผลงานที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งของพีลคือเป็นผู้ร่วมผลักดันให้มีการออกกฎหมาย CATHOLIC EMANCIPATION ACT ในปี ค.ศ. 1829 โดยมีสาระสำคัญคือ การอนุญาตให้พวกราชถือกิจทั้งในอังกฤษและในไอร์แลนด์ ได้รับสิทธิเท่าเทียมกับพวกรโอลเดนแทร์ กฎหมายฉบับนี้แสดงให้เห็นถึงการก้าวเข้าไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นในอังกฤษ

โรเบิร์ต พีล

"ผู้ตรวจอังกฤษมีชื่อเรียกโดยทั่วไปว่า BOBBY ซึ่งเป็นชื่อย่อของ โรเบิร์ต พีล ที่มาจากการกล่าว ROBERT."

การล้มรัฐบาลเวลสิงตัน

การปฏิรูปที่เกิดขึ้นในสมัยการปกครองของ ดุ๊ก แห่งเวลสิงตันได้ ก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่กลุ่มสมาชิกสภาค่ายแผนราษฎรคหอร์สหัวเรือ จึงร่วมมือกันล้มรัฐบาลเวลสิงตัน ไปในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1830 เมื่อ พระเจ้า约瑟夫ที่ 4 เสด็จพระราชดำเนินเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1830 โดยมี พระเจ้าวิลเลียมที่ 4 พระอนุชาได้เสด็จขึ้นครองบัลลังก์ต่อมา รัฐบาล จึงจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในขณะที่ประเททที่อยู่บนภาคพื้นทวีปยุโรปกำลังเผชิญกับ อิทธิพลของการปฏิรูปตั้งแต่ปี ค.ศ. 1830 หลังการเลือกตั้งปรากฏว่า ดุ๊ก แห่ง เวลสิงตัน มั่งคงได้รับเสียงสนับสนุนให้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาใหม่ แต่รัฐบาลของเวลสิงตันก็ต้องประสบกับปัญหา เมื่อ ลор์ด เกรย์ (LORD GREY) ซึ่งสังกัดพรรครวิกส์ (WHIGS) ได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูประบบรัฐสภา แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากเวลสิงตัน จึงทำให้สมาชิกพรรคหอร์สหัวเรือ ได้รับเสียงและก่อตั้งอนุรักษ์นิยมซึ่งไม่พอใจนโยบายของเวลสิงตันร่วมมือกับสมาชิกพรรครวิกส์ ล้มรัฐบาลเวลสิงตันลงในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1830

การผ่านกฎหมายปฏิรูประบบรัฐสภาปี ค.ศ. 1832

เมื่อรัฐบาลเวลสิงตันล้มไปแล้ว ปรากฏว่า ลор์ด เกรย์ แห่งพรรครวิกส์ ได้เป็น ฝ่ายจัดตั้งรัฐบาลและขึ้นตั้งสำรองสำหรับนายกรัฐมนตรีต่อมา รัฐบาลได้เผชิญกับปัญหา การก่อความวุ่นวายของพวกกรรมการ จึงต้องการเร่งดำเนินการปฏิรูประบบรัฐสภาให้รวดเร็ว ยิ่งขึ้นเพื่อป้องกันการก่อความวุ่นวายเนื่องจากความไม่พอใจของประชาชนส่วนใหญ่

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1831 รัฐบาลพยายามผลักดันให้รัฐสภาผ่าน กฎหมายปฏิรูประบบรัฐสภา (REFORM BILL) ซึ่งเสนอโดย ลор์ด จอห์น รัสเซลล์ (LORD JOHN RUSSELL) แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวกลับไม่ได้รับความเห็นชอบจากสภาสูง (HOUSE OF LORDS) จึงทำให้รัฐบาลต้องถอย แต่ลор์ดเกรย์ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเข้ามาใหม่ ทวีคุณน้ำเสียงข้างมากและเป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาลก็ได้เสนอกฎหมายปฏิรูประบบรัฐสภา เข้าไปใหม่ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1831 แต่ก็ยังคงไม่ได้รับเสียงสนับสนุนจากรัฐสภา รัฐบาลจึงถอยและลอร์ดเกรย์ก็ยังคงได้รับคะแนนเสียงข้างมากจากการเลือกตั้งและเป็น ฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งลอร์ด เกรย์ก็ยังไม่ละความพยายามจึงเสนอกฎหมายปฏิรูประบบรัฐสภาเข้าไปใหม่เป็นครั้งที่ 3 ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1832 แต่ก็ยังคงถูกคัดค้านจาก สภาสูงอีก ลอร์ด เกรย์จึงขอถอยเพื่อทำการประท้วง เมื่อดุ๊ก แห่ง เวลสิงตัน ได้เป็น ฝ่ายจัดตั้งรัฐบาลและดำเนินการต่อไปในประทับใจสำเร็จจนต้องถอยไปเข้าเมืองกัน

บทบาทของพระเจ้าวิลเลียมที่ 4

พระเจ้าวิลเลียมที่ 4 หลังจากที่ทรงถังเหลพระทัยอยู่เป็นเวลานานที่ทรงเห็น กฎหมายปฏิรูประบบรัฐสภากลายมาเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ พระองค์จึงทรงเรียก ลองร์ด เกรย์ ให้มาตีร่างคำแนะนำนายกรัฐมนตรี และพระองค์ได้ทรงตัดสินพระทัยที่จะใช้ ความกล้าหาญทางการเมืองผลักดันให้กฎหมายฉบับนี้ผ่านรัฐสภาโดยทรงใช้พระราชอำนาจ ฝ่านทางสภาสูงและทรงเป็นให้สภาพสูงยอมรับในกฎหมายฉบับนี้ ในขณะเดียวกันประชาชน ส่วนใหญ่ของประเทศเริ่มก่อปฏิริยาต่อต้านกบุ้นชนชั้นสูงและมีแนวโน้มว่าอาจจะเกิด ความรุนแรงขึ้นต่อกฎหมายฉบับนี้ไม่ผ่านรัฐสภา

กฎหมายปฏิรูปรัฐสภาฉบับปี ค.ศ. 1832 เป็นที่รู้จักกันในนามของ THE GREAT REFORM ACT การผ่านกฎหมายฉบับนี้ออกมานั้นคือก้าวแรกที่จะนำอังกฤษ เข้าสู่การปกครองยุคใหม่ เพราะมีผลทำให้ชนชั้นกลางได้รับสิทธิในการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นและ มีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ¹⁶

ความไม่พอใจของพวกรัฐสภาและการเปลี่ยนชื่อพรรครวิกส์และพรรครหอร์ส

ถึงแม้กฎหมายปฏิรูประบบรัฐสภาได้มีการประกาศใช้ในปี ค.ศ. 1832 แต่ก็ยัง ไม่ได้สร้างความพอใจให้แก่พวกรัฐสภา เพราะพวกรัฐษรัฐฯ ไม่ได้รับประโยชน์จาก กฎหมายฉบับนี้ เพราะการเลือกตั้งยังคงใช้หลักการค้านวนรายได้เป็นเกณฑ์โดยอุปสรรค การเดินทางของประชาชนเป็นหลักพวกรัฐษรัฐฯ จึงเรียกร้องให้มีการปฏิรูปทางการเมืองโดย ได้รับการสนับสนุนจากพรรครหอร์ส ในปี ค.ศ. 1833 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ โรงงาน (FACTORY ACT) โดยห้ามไม่ให้นำเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 9 ปีเข้าทำงานในโรงงาน ในเวลาต่อมานา พรรครหอร์สได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นพรรคอนุรักษ์นิยม (CONSERVATIVE PARTY) ส่วนพรรครวิกส์ ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นพรรครีบลิเบอร์ล (LIBERAL PARTY) ต่อมาก็ เหตุการณ์กบฏลับดาลปัตรเมื่อพรรคอนุรักษ์นิยมต้องการให้การปฏิรูปดำเนินต่อไป แต่กลับ ไม่ได้รับความร่วมมือจากพรรครีบลิเบอร์ล

¹⁶Walter L. Arnstein, *Britain Yesterday and Today 1830 to the Present* (5th ed; Massachusetts : D.C.Heath and Company, 1988), PP.11-14.

กฎบัตรของประชาชน (PEOPLE'S CHARTER)

พระราชบัญญัติการปฏิรูประบบรัฐสภาปี ค.ศ. 1832 ยังไม่สามารถให้สิทธิทางการเมืองแก่กลุ่มนักชนบทก่อตุ้นในอังกฤษ ทั้งนี้ เพราะข้อจำกัดบางประการของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวยังคงเป็นอุปสรรคที่ทำให้พวากกรรมกรมไม่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง พวากกรรมกรจึงรวมกันร่าง กฎบัตรของประชาชน ขึ้นในปี ค.ศ. 1838 โดยมีสาระสำคัญคือ ให้ชายชาวอังกฤษทุกคนที่บรรลุนิติภาวะมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กฎบัตรของประชาชนได้ถูกนำเสนอเข้ารัฐสภาในปี ค.ศ. 1839 โดยนายแอตต์วูด (ATTWOOD) ซึ่งเป็นสมาชิกสภานราษฎรหัวหน้างานเขตเบอร์มิงแฮม แต่ก็ต้องตกไปในที่สุด

ขบวนการชาร์ทิสม์ (CHARTISM) ซึ่งเป็นขบวนการที่ต้องการให้มีการปฏิรูปทางการเมืองให้ออกมาให้การสนับสนุนต่อข้อเรียกร้องของพวากกรรมกร และเมื่อเห็นว่า กฎบัตรของประชาชนไม่ได้รับการเอาใจใส่จากรัฐสภาของอังกฤษ พวากชาร์ทิสต์ (CHARTIST) จึงได้ก่อความรุนแรงขึ้นในเขตเบอร์มิงแฮมและนิวพอร์ตในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1839 ทำให้พวากชาร์ทิสต์เสียชีวิตไปถึง 24 คน

ในระหว่างปี ค.ศ. 1840-1842 ได้เกิดความแตกแยกขึ้นในขบวนการชาร์ทิสม์ ในขณะเดียวกันร่างกฎบัตรของประชาชนได้ถูกส่งเข้ารัฐสภาอีกครั้งในปี ค.ศ. 1842 แต่ก็ไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ต่อมาในปี ค.ศ. 1848 ขบวนการชาร์ทิสต์ได้เตรียมการก่อความรุนแรงขึ้นใหม่ เพราะมีการนำเอาร่างกฎบัตรของประชาชนเข้ารัฐสภาอีกครั้ง ส่วนรัฐบาลก็กลัวความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นโดยพวากชาร์ทิสต์ ปรากฏว่ากฎบัตรของประชาชนไม่ฟานความเห็นชอบจากรัฐสภาแต่ก็ไม่มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นตามความคาดหมายของรัฐบาลภายหลังจากนั้นขบวนการชาร์ทิสต์ก็ค่อยๆ ถลายตัวไป ทั้งนี้ เพราะชาติผู้นำที่เริ่มแข็งและขาดการประสานงานกับสหภาพกรรมกร¹⁷

การปฏิรัติฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1848

นับตั้งแต่การเกิดปฏิรัติใหญ่ในปี ค.ศ. 1789 มาจนถึงการปฏิรัติปี ค.ศ. 1830 ประเทศฝรั่งเศสได้ฝากรูปแบบการปกครองมาถึง 3 รูปแบบคือ สาธารณรัฐประชาธิปไตย

¹⁷Palmer, The Penguin Dictionary of Modern History, P.73.

เหตุการณ์ทาง และกษัตริย์ตามกฎการสืบสันติวงศ์ แต่การปักครองหัวสามรูปแบบก็ไม่ประสบความสำเร็จในการบริหารประเทศฝรั่งเศส เมื่อพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ทรงขึ้นครองราชย์ในปี ค.ศ. 1830 ฝรั่งเศสได้เปลี่ยนแปลงการปักครองไปสู่ระบบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ พระองค์ได้รับฉายาว่า KING OF THE FRENCH ทรงได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มชนชั้นกลางที่มีฐานะดีซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกรฟ็อกซ์และกลุ่มน้อยทุนอุดหนาหารกรรม พระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ทรงใช้ชีวิตแบบธรรมชาติไม่ทรงทำตัวหรูหราดังเช่นกษัตริย์ที่เคยมีมาในอดีต จึงทำให้มีผู้วิจารณ์พระองค์ว่าทรงมีบุคลิกภักดีไม่แตกต่างไปจากหัวหน้าครอบครัวของกลุ่มชนชั้นกลางในฝรั่งเศส

การเดินบนข้อเท้าของพวกชาวดีสก์ในปี ค.ศ. 1848

ปัญหาความมิดplatadในการดำเนินนโยบายต่างประเทศในสมัยการปักครองของพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป

ปัญหาเมโซเม็ต อารี

เมโซเม็ต อารี (MEHEMET ALI) ได้รับการแต่งตั้งจากองค์สูลต่านแห่งตุรกีให้ดำรงตำแหน่งผู้ปักครองผู้มีอำนาจเต็มในการปักครองอียิปต์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1811 ในขณะเดียวกันเมโซเม็ต อารีก็ได้รับความช่วยเหลือจากฝรั่งเศสในการปรับปรุง กองทัพบก

กองทัพเรือและช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของอิมป์ต ซึ่งทำให้เมเยเมด อารี สามารถยึดครองชุดคนเอาไว้ได้ในปี ค.ศ. 1820 ต่อมาในระหว่างปี ค.ศ. 1823-1828 กองกำลังของอิมป์ต ภายใต้การนำของ อิบรา欣 (IBRAHIM) ซึ่งเป็นลูกชายของอาตี ได้เข้าช่วยเหลือตุรกีในสงครามประกาศอกราชกิริช ต่อมาภายหลัง อาตี ได้พยายามขยายอำนาจอิมป์ตออกไปจนทำให้เกิดสหภาพกับตุรกีในระหว่างปี ค.ศ. 1832-1833 สองครั้งที่ 2 ระหว่าง อิมป์ตกับตุรกีเกิดขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1839-1841 แต่ในครั้งนี้ ลอร์ดปาล์มเมอร์สตัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของอังกฤษได้เข้าแทรกแซงโดยให้ความช่วยเหลือแก่ฝ่ายตุรกี และต่อมาได้จัดให้มีการประชุมทดลองปัญหาที่เกิดขึ้นที่กรุงคอนถอน ซึ่งที่ประชุมลงมติให้ปราบปรามเมเยเมด อาตี มีฝรั่งเศสเพียงประเทศเดียวที่ยังคงให้การสนับสนุนแก่อาตี โดยมิแยร์นายกรัฐมนตรีฝรั่งเศสชี้ว่าจะทำสหภาพ แต่เมื่อได้รับคำตอบวันนั้นอย่างแข็งกร้าวจากลอร์ดปาล์มเมอร์สตัน ฝรั่งเศสจึงยอมถอนข้อต่ออังกฤษ ซึ่งมีผลทำให้เชื้อเชิญต้องถูกอกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปในปี ค.ศ. 1840 และ กูโซต์ (GUIZOT) ได้เข้ารับตำแหน่งแทน

ปัญหาเรื่องการอภิเษกสมรสของพระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 แห่งสเปน

ปัญหาเรื่องการอภิเษกสมรสของ พระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 (ISABELLA II) และพระชนิชญา เจ้าหญิงมาเรีย หลุยษา เพอร์นันดา (MARIA LOUISA FERNANDA) มีผลกระทบต่อการเมืองทั้งภายในสเปนและการเมืองระหว่างประเทศ พระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ทรงให้การสนับสนุนแก่ เจ้าชายฟรังซิสโก เดอ อาซิส (FRANCISCO DE ASIS, DUKE OF CADIZ) ส่วนลอร์ดปาล์มเมอร์สตันได้ให้การสนับสนุนแก่ เจ้าชายเอนรี (HENRY, DUKE OF SEVILLE) พระอนุชาของเจ้าชายฟรังซิสโกและเป็นผู้ที่มีความคิดเห็นนิยม ในที่สุดเมื่อ ผู้มีอำนาจภายในสเปนและฝรั่งเศสมีความคิดเห็นสอดคล้องกันจึงทำให้อังกฤษต้องยอมถอนข้อใจได้มีการกำหนดให้พระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 เข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสกับเจ้าชายฟรังซิสโก และเจ้าหญิงมาเรีย หลุยษา เพอร์นันดา เข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสกับ ดู๊ก แห่งมองเพนซิแอร์ (DUKE OF MONTPENSIER) พระราชโอรสของพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า พิธีอภิเษกสมรสของเจ้าหญิงมาเรีย หลุยษา เพอร์นันดา กับ ดู๊ก แห่งมองเพนซิแอร์ จะต้องการทำภัยหลังพิธีอภิเษกสมรสขององค์พระราชินีแห่งสเปนและจะต้องรองรับว่าพระราชินีทรงให้กำเนิดองค์รัชทายาทเป็นที่เรียบร้อยแล้วทั้งสองพระองค์จะสามารถเข้าสู่พิธีอภิเษก สมรสกันได้ แต่กลับปรากฏว่าพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ไม่ทรงรักษา

ข้อตกลงที่ได้ทำไว้ โดยได้ทรงจัดพิธีอภิเษกสมรสระหว่างศุภแห่งมองเพนซ์และเจ้าหญิงมาเรียนดุยชา เฟอร์นันดาไปพร้อมกับพิธีอภิเษกสมรสขององค์ราชินีสเปน ในปี ค.ศ. 1846 ซึ่งทำให้ฝรั่งเศสเกิดความนาคหามากกับอังกฤษในการการท่าดังกล่าว¹⁸

ปัญหาการเมืองภายใน

ฝรั่งเศสเป็นประเทศบนภาคพื้นทวีปุโรปที่ได้รับอิทธิพลการปฏิวัติอุตสาหกรรมจากอังกฤษจนสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีความเจริญก้าวหน้าไปพร้อมๆ กับเบลเยียม อุตสาหกรรมภายในฝรั่งเศสมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในสมัยของพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป โดยในปี ค.ศ. 1846 ฝรั่งเศสมีกรรมกรประมาณ 9,000,000 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมดประมาณ 35,000,000 คน¹⁹ ก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมา เช่นเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นในอังกฤษ เช่น มัญหาค่าจ้างแรงงานและช้าโมงการทำงาน การขาดสวัสดิการ การใช้แรงงานเด็ก และปัญหาการร่วมงาน

พวกกรรมกรซึ่งไม่พอใจรัฐบาลได้ร่วมกันประท้วงโดยการนัดหยุดงานและก่อการจลาจล เช่น เหตุการณ์จลาจลซึ่งเกิดขึ้นในกรุงปารีส และที่เมืองลีโอน (LYONS) ในปี ค.ศ. 1831 และ 1834 นอกจากนี้ยังมีความพยายามที่เกิดขึ้นหลายครั้งเพื่อถอนปลดพระชนม์พระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป แม้แต่ หลุยส์ โนปเลียน โบนาปาร์ต (LOUIS NAPOLEON BONAPARTE ในเวลาต่อมาคือจักรพรรดินโปเลียนที่ 3) ยังเคยพยายามร่วมล้มรัฐบาลของพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ถึง 2 ครั้ง ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1836 ที่เมืองสตราสบูร์ก (STRASBOURG) และครั้งต่อมาที่เมืองบูโลญ (BOULOGNE) ในปี ค.ศ. 1840 แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จทั้ง 2 ครั้ง

ความล้มเหลวทางด้านการปกครองภายในและการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ผิดพลาด ทำให้ชาวฝรั่งเศสหัวเคราะที่กังวลความรุ่งเรืองในสมัยจักรพรรดินโปเลียน ดำเนินอันยิ่งใหญ่ของจักรพรรดินโปเลียน เป็นประโยชน์ต่อหลุยส์ โนปเลียน ในเวลาต่อมา

¹⁸ คุณภาพ พันธุพงศ์, ประวัติศาสตร์สเปนยุคใหม่, หน้า 199.

¹⁹ น้ำเงิน บุญเบญจ, อุปราชสมัยใหม่ ค.ศ. 1789-1814, หน้า 125.

การเรียกร้องให้รัฐบาลกีโซ็ตลาออก

รัฐบาลกีโซ็ตดำเนินนโยบายที่ไม่ได้รับความนิยมจากประชาชน เพราะมีการเส่นพรมค่าเส่นพวง มีการติดสินบนและเกิดการซื้อขายรัฐบัตร์ บังหลวงขึ้นอย่างมาก many จากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นดังกล่าว จึงมีการเรียกร้องให้รัฐบาลกีโซ็ตลาออก

การปฏิวัติปี ค.ศ. 1848 ในฝรั่งเศส

สาเหตุปัจจัยเบื้องหลังของการปฏิวัติ

กลุ่มฝ่ายค้านได้ทำการต่อต้านรัฐบาลโดยจัดงานเลี้ยงเพื่อประชุมทางการเมือง (POLITICAL BANQUET) ขึ้นหลายครั้งตั้งแต่ปี ค.ศ. 1847 ต่อมากลุ่มชาวปารีสได้เตรียมการจัดเลี้ยงทางการเมืองขึ้นในเดือนมกราคม ค.ศ. 1848 แต่ก็ถูกกีโซ็ตสั่งห้าม ฝ่ายค้านต้องการทำให้งานเลี้ยงเพื่อประชุมทางการเมืองเป็นเรื่องที่ถูกต้องตามกฎหมาย จึงนำเรื่องที่รัฐบาลห้ามการจัดเลี้ยงทางการเมืองเข้าสู่การพิจารณาของศาลสูติบุตติธรรม

ในเวลาต่อมากลุ่มฝ่ายค้านได้ร่วมมือกันจัดงานเลี้ยงเพื่อประชุมทางการเมืองครั้งใหญ่ระดับชาติ (GRAND-NATIONAL BANQUET) ขึ้นในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1848 ในกรุงปารีส โดยมีจุดมุ่งหมายต้องการให้มีการปรับปรุงการเลือกตั้งขึ้นใหม่ เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิในการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น รัฐบาลจึงสั่งห้ามและปฏิเสธที่จะให้มีการปรับปรุงการเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังได้ออกกฎหมายห้ามไม่ให้มีการชุมนุมต่อต้านรัฐบาล จึงส่งผลให้เกิดการ

จะจดต่อต้านรัฐบาลขึ้นจนรัฐบาลไม่สามารถควบคุมสถานการณ์เอาไว้ได้ เมื่อทหารยิงปืนเข้าใส่ผู้ชุมชนซึ่งกำลังเดินขบวนไปยังบ้านของกิโซะในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1848 ผู้ชุมชนชาวปารีสจึงถูกเรียกอุทธรณ์ให้ทำการปฏิวัติเพื่อโค่นล้มรัฐบาล ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1848 พระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ทรงประกาศสละราชบัลลังก์ และเดิมที่ถือว่าเป็นประทับที่ประทอนักบุญ

ผู้ร่วมทดสอบได้เปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่สาธารณรัฐที่ 2 โดยการจัดตั้ง รัฐบาลสาธารณรัฐนิยมสายกลางชั่วคราว (MODERATE PROVISIONAL GOVERNMENT) ขึ้นภายใต้การนำของ ลามาร์ตง (LAMARTINE) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดให้มีการเลือกตั้งเพื่อจัดตั้งรัฐบาลขึ้นใหม่²⁰

---

²⁰Bernstein and Green, History of Civilization : Since 1648, PP.159-161.